

Dosar nr. 2ra-1479/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D.Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Sîrbu, V.Clima, L.Bulgac)

D E C I Z I E

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Alexei Gheorghe,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 6 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 23 iunie 2017 Alexei Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011 (rămasă irevocabilă la data de 27 mai 2011), a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Consiliului municipal Chișinău privind obligarea de a-i atribui spațiu locativ împreună cu membrii familiei sale. Întru executarea hotărârii menționate, de către Curtea de Apel Chișinău a fost eliberat documentul executoriu nr. 3-2178/11 la data de 27 aprilie 2011, care a fost prezentat și primit spre executare de către executorul judecătorească Pașa Nicolae la data de 23 iunie 2011, iar ulterior, după scurgerea a 6 ani în care acesta nu a fost executat, prin încheierea executorului judecătorească Pașa Nicolae nr. 019- 226r/17

din 27 aprilie 2017, s-a strămutat titlul executoriu respectiv la executorul judecătoresc Vasian Nicolae.

A relatat că, până în prezent hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2011 nu a fost executată, pe motiv că Consiliul municipal nu dispune de spațiu locativ liber. Totodată, în toată această perioadă, reclamantul împreună cu familia sa a fost nevoit să închirieze locuință și respectiv să suporte cheltuieli în acest sens, fapt confirmat prin contractul de închiriere a spațiului locativ (fără număr) din data de 1 mai 2011 pentru perioada din 1 mai 2011 – 1 noiembrie 2013, contractul de închiriere (fără număr) din data de 1 ianuarie 2014 pentru perioada din 1 ianuarie 2014 – 1 iulie 2016 și contractul de închiriere (fără număr) din data de 1 septembrie 2016 pentru perioada de 1 septembrie 2016 – 1 martie 2019, costul chiriei constituind suma de 3 500 de lei lunar.

În acest context, Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău (Direcția Deservire Fiscală Rîșcani), prin răspunsul nr. 26/2-07/4-1554 din 19 iunie 2017, a confirmat că, la situația din 19 iunie 2017, conform registrului de evidență a contractelor de locațiune au fost înregistrate contractele pentru perioada anilor 2011-2019 între Popescu Inga în calitate de locator și Alexei Gheorghe, în calitate de locatar. Totodată, conform aceluiași răspuns, s-a confirmat că, a fost achitat impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare în mărime de 12 670 de lei.

A mai specificat reclamantul că, distinct de prejudiciul material pe care l-a suportat și îl suportă în continuare, nu mai puțin importante sunt și suferințelor psihice, cauzate lui Alexei Gheorghe, acestea manifestându-se prin sentimentele neajutorare, complexul de inferioritate, de rușine, insatisfacție de lipsirea de posibilitatea de a locui într-un spațiu locativ decent care i se cuvine în baza unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, pentru munca silnică de ani de zile. Sentimentele respective sunt generate de faptul că drepturile lui Alexei Gheorghe sunt tratate într-un alt mod decât drepturile altor persoane puse în aceeași situație ca și el, ceea ce îl face să se simtă inferior colegilor săi, sau altor cetățeni cărora li se elibera spațiu locativ la simpla prezentare a hotărârii judecătorești, nefiind necesară nici intentarea procedurii de executare sau într-o perioadă foarte scurtă după aceasta. Faptul că, debitor al procedurii de executare este Primăria mun. Chișinău, adică cel mai puternic organ administrativ local din țară, care repetat își permite să ignore orice solicitare înaintată în cadrul procedurii de executare, neavând nici un temei legal în acest sens, îl face pe reclamant să simtă o frică și sentimentul de neajutorare. Această frică și nesiguranță îl face să-și piardă încrederea în existența principiilor de legalitate, dreptate și egalitate în drepturi. Nu mai puțin important este faptul că, reclamantul simte o rușine față de membrii familiei sale, care îl vedeau drept cap a familiei, persoană cinstită și corectă care se luptă cu nelegiuirile până în prezent și care singur a căzut drept pradă a unui abuz ilegal.

A considerat Alexei Gheorghe că, prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, i-a fost cauzat un prejudiciu moral ce poate fi evaluat la suma de 60 000 de lei. Anume această sumă ar putea restabili echitatea socială și ar compensa la minimum toate suferințele suportate de reclamant în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, mai mult cuantumul bănesc pentru prejudiciul moral cauzat în urma neexecutării hotărârii judecătorești în care debitorul este un organ de stat, fiind în concordanță și cu

practica constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului. Mai mult, conform aceleiași practici judiciare a Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea ei. În acest sens, o dată ce hotărârea de judecată nu va fi executată va avea loc încălcarea art. 6 din Convenție.

Prin neexecutarea hotărârii judecătorești menționate, reclamantului i s-a încălcat și dreptul la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției CEDO, iar în situația în care hotărârea judecătorească nu a fost executată, reclamantul a închiriat un apartament și a suportat cheltuieli legate de achitarea acestuia în cuantumul menționat anterior iar cu titlu de consecință și un prejudiciu moral semnificativ.

Reclamantul a menționat că, orice persoană poate pretinde la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, dacă se constată o atare încălcare. Totodată, conform practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul când se constată o neexecutare continuă (atunci când hotărârea rămâne neexecutată la momentul examinării), termenul nerezonabil se va aprecia de la data nașterii obligației de executare și până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, a relatat că, hotărârea judecătorească în privința sa (titlu executoriu nr. 3-2178/11 din 23 aprilie 2011), la momentul depunerii cererii de chemare în judecată nu a fost executată pe parcursul a 6 ani (72 luni), iar având în vedere că reclamantul a achitat suma de 3 500 de lei lunar pentru chiria spațiului locativ, prejudiciul suportat până la data depunerii cererii de chemare în judecată a constituit suma de 252 000 de lei.

A susținut că, la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare. Reieșind din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cazurile de neexecutare, mărimea acesteia este în medie de 600 Euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 Euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești- hotărârea din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău, repararea prejudiciului material în sumă de 252 000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 60 000 de lei

Prin cereri de concretizare, Alexei Gheorghe a indicat în calitate de intervenient accesoriu Consiliul mun. Chișinău (f.d.50-53).

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea; s-a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr.3-2178/2011 din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău; s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Alexei Gheorghe prejudiciul material în sumă de 252 000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei; în rest pretențiile au fost respinse.

La 25 mai 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 6 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost casată hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 03 octombrie 2018 Alexei Gheorghe a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 6 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a încălcat și aplicat eronat normele de drept material, totodată a săvârșit și alte încălcări care constituie temei de declarare a recursului, deoarece acestea au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Concluzia instanței de apel este greșită, iar cea a primei instanțe este în concordanță cu practica uniformă a instanțelor de judecată din Republica Moldova.

A menționat că instanța de apel a încălcat prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, depășind limitele judecării pricinii în apel. Instanța de apel a sfidat principiul puterii lucrului judecat și anume hotărârea din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău, irevocabilă din 27 mai 2011, prin care s-a obligat Consiliul municipal Chișinău de a atribui spațiu locativ recurentului împreună cu membrii familiei sale. Astfel, ilegal a constatat că începând cu 18 decembrie 2013, statul nu are nici o obligație legală de a-l asigura cu spațiu locativ pe Gheorghe Alexei și membrii familiei acestuia, adică, a constatat că o hotărâre judecătorească irevocabilă nu mai urmează a fi executată.

A considerat că concluzia instanței de apel este greșită iar prima instanță corect a apreciat circumstanțele cauzei și just a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii, hotărârea fiind în concordanță cu practica uniformă a instanțelor de judecată naționale.

A solicitat Gheorghe Alexei admiterea recursului, casarea deciziei din 6 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Alexei Gheorghe, casată decizia din 6 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe, s-a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău; s-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Alexei Gheorghe suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 126 000 de lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari, s-a constatat încălcarea dreptului lui Gheorghe Alexei garantat de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție și s-a acordat lui Gheorghe Alexei satisfacția echitabilă pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenției în cuantum de 1 650 de euro, în calitate de despăgubire pentru

prejudiciu moral, care vor fi convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, și suma de 10 000 de lei pentru orice costuri și cheltuieli de reprezentare; s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Alexei suma de 1 650 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului, și suma de 10 000 de lei pentru orice costuri și cheltuieli de reprezentare; s-a casat decizia din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție din cu reținerea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs, a recursului declarat de Gheorghe Alexei împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 6 septembrie 2018.

Examinând recursul declarat de Gheorghe Alexei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de către Gheorghe Alexei în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Conform art. 118 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care

au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Materialul probatoriu administrat în cadrul judecării prezentei cauze, denotă că prin hotărârea din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău, s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să acorde spațiu locativ lui Gheorghe Alexei și familiei sale, conform normelor locative în vigoare. Această hotărâre a devenit irevocabilă la data de 27 mai 2011 (f.d.4).

La 23 iunie 2011, executorului judecătoresc Nicolae Pașa a fost înaintat spre executare documentul executoriu nr. 3-2178/11 din 17 aprilie 2011 emis de Curtea de Apel Chișinău privind obligarea Consiliului municipal Chișinău să acorde spațiu locativ lui Gheorghe Alexei și familiei sale, conform normelor locative în vigoare.

Prin încheierea nr. 019-226r/17 din 27 aprilie 2017 a executorului judecătoresc Nicolae Pașa, s-a strămutat executorului judecătoresc Nicolae Vasian documentul executoriu nr. 3-2178/11 din 17 aprilie 2011 emis de Curtea de Apel Chișinău privind obligarea Consiliului municipal Chișinău să acorde spațiu locativ lui Gheorghe Alexei și familiei sale, conform normelor locative în vigoare (f.d.5).

La 23 iunie 2017, Gheorghe Alexei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, solicitând constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău, repararea prejudiciului material în sumă de 252 000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 60 000 de lei (f.d.1-2).

În referința nr. 306 din 16 august 2017 a Ministerului Justiției s-a indicat că autoritatea publică locală nu neagă faptul că va executa în viitor hotărârile instanțelor de judecată în acest sens (f.d.27-30).

În conformitate cu art. 16 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a

avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*).

Conform art. 2 alin. (3) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Deoarece până la momentul actual titlul executoriu nr. 3-2178/11 din 27 aprilie 2011 emis în baza hotărârii din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău a rămas în curs de executare, Gheorghe Alexei a înaintat prezenta acțiune solicitând constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 60 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru neexecutarea hotărârii judecătorești; a sumei de 252 000 de lei cu titlu de prejudiciu material ce constituie plata pentru chirie, pentru o perioadă de 72 de luni x 3 500 de lei lunar, conform contractelor de locațiune înregistrate la Directa Deservire Fiscală Rîșcani, cu numerele 632, 633 și 634 (f.d.6-9).

Examinând cauza, Judecătoria Chișinău sediul Centru prin hotărârea din 25 mai 2018 a admis parțial acțiunea înaintată de Gheorghe Alexei, a constatat încălcarea dreptului lui Alexei Gheorghe la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr.3-2178/2011 din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău și s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Alexei Gheorghe prejudiciul material în sumă de 252 000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 de lei.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 6 septembrie 2018, a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a casat hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, concluzia instanței de apel este greșită, iar prima instanță corect a apreciat circumstanțele cauzei și just a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii.

Or, la materialele cauzei nu există nici un act de încetare a procedurii de executare a hotărârii judecătorești din 23 iunie 2011 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce denotă că procedura de executare a avut un caracter neîntrerupt, în același timp nefiind soldată cu careva acțiuni concrete de executare efectivă.

Prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău, i s-a încălcat dreptul lui Gheorghe Alexei la executarea actului judecătoresc privind acordarea de către administrația publică locală a spațiului locativ.

Astfel, prin prisma aplicării jurisprudenței Curții Europene, Colegiul menționează că aceasta asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenție cu privire la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil în fața unei instanțe

judecătorești sau tribunal și în acest fel el cuprinde ”dreptul la o instanță”, din care dreptul la acces, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor judecătorești în litigiile civile constituie un aspect. CEDO notează că totuși, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă și obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părți. Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 din Convenție să descrie în detaliu garanțiile procedural oferite părților în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte - fără a proteja executarea hotărârilor judecătorești; a interpreta art. 6 ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor, ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului pe care Statele contractante care și-au asumat angajamentul să-l respecte, atunci când au ratificat Convenția. Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare privită ca o parte integrantă a procesului în sensul art. 6 al Convenției. (Homsby vs. Greece hotărâre din 19.03.1997, Reports 1997-11, p. 550 §40 , Prodan vs. Moldova cererea nr. 49806/99 din 18.05.2004)

Particularități relevante prezentei cauze și anume, neexecutarea hotărârii judecătorești poartă caracter continuu – începând cu 27 mai 2011, data devenirii hotărârii judecătorești executorii până în prezent, debitorul Consiliul municipal Chișinău care este o autoritate publică statală, caracterul obligației de executare este de natură patrimonială.

Autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, care este statul Republica Moldova, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, iar în consecință Gheorghe Alexei nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, care se referea la asigurarea lui și a familiei sale cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea ultimului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp.

Din aceste considerente instanța de fond just a admis parțial pretențiile înaintate de Gheorghe Alexei în sensul constatării violării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Hotărârea din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău prin care Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure pe Gheorghe Alexei și membrii familiei sale cu spațiu locativ în conformitate cu Legea cu privire la poliție, în redacția de până la 18 decembrie 2009, nu a fost executată până în prezent, motiv din care prima instanță corect a determinat mărimea prejudiciului moral cauzat în mărime de 10 000 de lei.

De asemenea, instanța de fond corect a dat apreciere contractelor de locațiune din 1 mai 2011, 1 ianuarie 2014 și 1 septembrie 2016, încheiate între Inga Popescu și Gheorghe Alexei, care au fost înregistrate la Direcția Deservire Fiscală Rîșcani, pentru care a fost achitat impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare. Potrivit contractelor de locațiune, prețul chiriei lunare a constituit suma de 3 500 de lei, iar pentru perioada iunie 2011 – iunie 2017, suma totală a chiriei constituie suma de 252 000 de lei (f.d.6-9). Astfel, instanța de fond corect a dispus încasarea sumei de 252 000 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea hotărârii din 27 aprilie 2011 a Curții de Apel Chișinău.

La caz, neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile nu poate fi imputată lui Gheorghe Alexei sau executorului judecătoresc în procedura căruia s-a aflat și se află până în prezent spre executare documentul executoriu.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală, iar soluția adoptată de instanța de apel este contrară normelor de drept material și probelor administrate, că nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Gheorghe Alexei, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Gheorghe Alexei.

Se casează decizia din 6 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău, executorii judecătorești Nicolae Pașa și Nicolae Vasian cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu